

Èse de două ori în septimana: Joi-a și Domineca; era când va pretinde importanță materielor, va est de trei sau de patru ori în septimana.

Prețulu de prenumeratiune	
pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
diuțetate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romani'a și strainetate:	
ani întregu	12 fl.
diuțetate de anu	6 " " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1, unde sunt a adresa si corespondintiele, ce priveacu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; era cele anonime nu se vor publică.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Prețulu timbrului cate 80 cr. pent. una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

pentru

ALBINA.

Cu 1 iuliu s. v., incepandu-se alu II. semestru alu anului curinte, deschidemu prenumeratiune noua.

Conditiiunile se vedu in fruntea foii.

Pesta, 20 cires. | 2 cupt. 1870.

Romani din Bucovina ni facu erasi mangaiere prin contielegerea ce domnesce intre densii; si ne amplu de bucuria prin intielpta portarea lor in caus'a nostra natiunala si bisericésca.

Damu mai la vale reportulu despre meetingulu din Cernăuti, de care insisi contrarii nostri vorbescu numai cu respectu.

Nu nega contrarii ca n'ar fi fostu cu miele participatorii meetingului, dar ii dore ca s'au infatiasatu si acei romani pe cari nisce guverne nefavoritorie si o ierarchia antinationala i-au facutu se-si uite limb'a romana, schimband'o cu rusésca. Contrarii ar fi voitu ca acestia se se tienu de rusi, dar se tienu de romani; caci desi ni-au uitatu limb'a, totusi n'a adormitu intr'insii consciinti'a nationala romanésca. De-lu intrebi ca ce e? elu ti raspunde rusesco ca e romanu; si-o afirma si-si apera nationalitatea. Dintre acestia unlu mergendu de senatoru la Viena, si intimpinandu-lu repausatulu metropolitu rutenu Litwinowicz cu cuvintele: „Dta esti rusu, ca nu scii romanésca“: i raspunde: „Nu, Santia Ta, io sum romanu.“

Guvernele, cari cerca a desuationalisa, potu inveti de aci catu e de tare consciinti'a nationala, cum ea se manifesteza si se afirma de nou chiar si atunci candu guvernele credu ca au invinsu dejă, stergendu chiar limb'a.

Onore Voa, frati in Bucovina, fi din socii de arme ai lui Stefanu celu Mare, care paladiu fu crestinetatei si remase idealu luptaciloru pentru cause drepte. Vi multiamimu ca nu ne lasati fora mangaiere in dile de durere, for incuragiare in lupt'a pentru esistintia. Vi multiamimu! —

Altaieri joi se incepu in diata desbaterea proieptulu de lege in caus'a municipieloru. Sunt inscisi la vorba peste 100 de insi. Dintre romani s'au inscisu dd. Mocioni, Borlea si Babesiu. Totm'a astadi sambeta vorbi dlu Ales. Mocioni, cam 1 1/2 ora, ascultat cu multa atentiune si de unguri, storcendu aplause de la cei ce mai consentiescu cu pretensiunile libertatei. Clubulu natiunala a otaritu a combata proieptulu regimulu pe bas'a democratiei si a natiunaltatei, dar a nu se alatura neconditiunatu la neci unu proieptu de alu stangei, caci nici unulu nu tiene socota de interesulu adeveratu alu poporulu, de votulu universalu. —

Tiarulu Rusiei va petrece in Varsavia. Din partea austriaca merge acolo archiducele Albrecht de-i duce o scrisore autografa a Imperatulu. De la asta intelnire se spera o imbunirea relatiuniloru intre Russia si Austro-Unguri'a, cari se cam incordasera de candu cu brosiurele lui Fadejew. —

In corpulu legelativu alu Franciei, desbatendu-se bugetulu militiei, ministru de resbelu areta reducerea armatei cu 10.000 de capete, dar ca mai multu nu pote, de ora ce Franci'a nu e statu neutralu ci are o role in Europ'a. Ministru Olivier accentua plebiscitulu care fece o cadere de Sadowa contrariloru Franciei, inse a mai reduce armata ar insemn'a a desconsiderare relatiunile esterne. Nici betranulu deputatu Thiers nu vre reduce, caci desi tote statele au dorintia de pace, nu suferu inse indoiela ca pre langa dorintia lor mai este si convingerea despre poterea armata a Franciei, si asta sustiene pacea in Europ'a.

Infalibilitatea Papei.

(Continuare.)

III. Cu privire la morala religiuinaria. Din acestu punctu de privire se trata mai multu infalibilitatea prin diarele straine; si se trata de a menuntulu, in catu noa aci ni ajunge se reproducemu numai parerile loru catu mai pe scurtu.

Ce numimu de comunu morala religiuinaria? Credintia cu faptele bune.

Sunt dara duoi factori, impreunati forte, de nu se mai potu desbina, — caci credintia, fora de fapte bune, nu ajunge spre mantuire; era indemnulu la fapte bune se nasce numai din credintia. (Sunt putieni filosofi cari practica fapte bune pentru singurulu cuventu ca sunt bune; masele cele mari ale omenime, le practica numai din credintia, si numai prin credintia le poti indemnati).

Din legatur'a strinsa intre acesti duoi factori, urmeza naturalminte ca cine lovesce pre unulu, sguiduie totodata si pre cel'a laltu.

Si ce face infalibilitatea? lovesce in credintia, prin urmare esserce influintia daunosa a sup'ra moralei.

Cumca infalibilitatea lovesce in credintia, e doveda chiara ca, de candu se tratéza despre dens'a, nici macar unu crestinu mirénu nu s'a pronunciatu pentru, ci numai in contra ei; in contra se dechiaru tocma si renumitulu capu alu clericaliloru din Franci'a, contele Montalembert, ce repausa de curundu, — retacendu ca insusi in conciliu o partita considerabila de crestini preoti se opune acestei dogme.

De ce tréba se fie dara acesta dogma noua, deca credinciosii, pentru cari e menita, nu vor s'o créda?!

Ce vor face acesti credinciosii, dupa ce se vor senti c'au devenitu straini in biseric'a loru?

„Vor trece la alta biseric'a.“ — acest'a era respunsulu in momintele prime, dar dupa o judecare mai serioasa s'a aflatu ca astadi, in Europ'a culta, trecearea de la o religiuine la alta, nu mai este indatinata, din cauza ca nu e nici

un'a religiuine ce se contiena veri unu elementu cuceritoriu (in catu consciintiele se potu cuceru) si in asta privintia se influintieze a sup'ra celei romano-catolice.

A nume sunt in Europ'a doue state mari, in cari esistu, pe langa biseric'a catolica, anca cate o bisericu cu numerosi credinciosii, si deci acolo s'ar pote observa mai bine, deca urmarea naturala a dogmei de infalibilitate va fi: inaugurarea unei epoce de schimbarea religiuinei. Aceste doue state sunt: Prussia si Angli'a.

In Prussia, langa biseric'a catolica, esiste si cea protestanta, cu aderinti numerosi. A ne accepta acum ca catolicii se treca la protestanti, este a desconsidera cercustanti'a ca insisi protestantisunt nemultiamiti cu celea ce se petrecu acum in biseric'a loru, din cauza ca guvernulu prusescu se pre amesteca, si o face acest'a in modu absolutisticu. De reulu acest'a, biserce protestante in Germani'a i lipsesce nu numai influintia cuceritoria, dar chiar si cea atragatoria.

In Angli'a, biseric'a catolica e nedreptatita de lungu timpu in favorulu bisercei anglicane. Portiunea de dreptate, ce li s'a recunoscutu catoliciloru anu, nici ii multiamesce deplinu, nici a fostu in stare a sterge impresiunile nedreptatiriloru. Cu nedreptatirea, spiritele de regula se irita, dar nu se cucerescu. Iritate, ele striga resbunare, dar nu amicitia sau aliantia. — Adeveratu ca o foia italiana insirase de unadi numele unoru preoti catolici, cari, in spaima de dogm'a infalibilitatei, trecera la biseric'a anglicana. Ni se pare inse ca Santiele Loru vor fi avutu ochii la beneficiile eclesiastice, era infalibilitatea li-a facutu numai unu servitiu de pretestu; caci deca intr'adeveru li era o cauza de consciintia, ei n'ar fi trecut mai nainte d'a se proclama aceasta dogma, si a buna semna nu treceau tocma atunci candu erau putiene auspicii d'a se proclama. Ori cum se fie, asta trecere e casu de totu singulariu, si de aceea nu-lu potemu adopta de regula.

FOISIORA.

Recugetari politice,

ale unu tieranu din Bucovina.

Amu fostu si eu la adunarea cea mare din Cernăuti; diu mare, pentru ca socotu, ca au fostu acold mai bine de 3000 de omeni de legea nostra. Dara nu sciu, cum se incepu, ca se fia bine. De aceea me rogu de iertare, deca nu 'oiu nimeri tocm'a cum se cade si cum pote povesti omulu cu mai multa carte de catu mine.

Deca s'a sfarsitu s. liturgia in monastirea Vladichii, (asia dicemu noi episcopulu) am esitu de ne am dusu cu otii in gradina imperatésca; acold intr'una casa mare, deca am intratu, s'au inceputu cuventarile. Tare mi-a fostu a minte se vedu, cine ne punea mai bine la cale, dlu capitanu Cochanoschi ori preotulu nostru. Dlu capitanu Cochanoschi dicea, ca acold in Cernăuti avea se fia vorba numai de o tréba preotésca, era preotulu nostru dicea, ca acold are se se puna la cale o tréba de a nostra bisericésca si ca trebue se fia de fatia si tierani.

Eu nu intielegeamu bine tréba aceea, macar ca preotulu nostru ni spunea, ca arc se se vorbesca de avorea nostra bisericésca, adeca de fondosulu relegiei, de scolele nostre, si mi-se

pare, ca si de alegerea de Vladica dupa mórtea acestuia de acum.

Caletoria de aici si pana la Cernăuti e mare si cu cheltuiela; dara eu totu m'am cumpenitu a plecã intr'acold, pentru ca vedeamu, ca preotulu nostru dice un'a, era dlu capitanu Cochanoschi dice alt'a; eu nu me puteamu desbate de capu, ce am se credu si pe cine se lu credu; atãta intielegeamu, ca trebue se fia o tréba mare, deca dice unulu un'a si altulu alt'a. De aceea am plecatu in scirea si numele Domnului. Si, Dómne ce am vediutu si ce am auditu acold?;

Deca s'au inceputu cuventarile, cum am disu mai nainte, a vorbitu mai antaiu dlu George Hormuzachi, unu frate bunu alu dlu Eudocsie Hormuzachi, care e deputatulu nostru. Domni'a Sa a vorbitu tare frumosu si ni-a spusu, ca nemtii, adeca ministrii nu voiescu se ni lase ca se ni punemu la cale, noi singuri, trebile nostre bisericéscu, cum cere legea imperatulu, si ca multi omeni invetiati de legea nostra si batu capulu acum de 20 de ani de dile, ca se ni scota acesta dreptate. Eu de asta m'am miratu, adeca ca cum se nu vree ministrii se ni deie dreptate deca oranduescu imperatulu. Dupa Domni'a-lui a vorbitu totu aceea dara in limb'a rusésca, unu preotielu tinerelu, si se vede ca vorbia bine, pentru ca rusii tare ilu asculta si diceau: „ore tac?“

Apoi dupa ce a vorbitu era dlu Hormuzachi, a cuventatu unu preotu, dice-ca de la Cea-

horu de langa Cernăuti; acela ni-a spusu, ca tote legile din tiéra nu sunt asiã de apesate si de necajite, ca cum e legea nostra; a disu ca si de jidani e mai bine aici in tiéra de catu de noi; si totu dicea, ca ni trebue numai de catu autonomia bisericésca, ca se fia bine si de noi.

Dlu Sbiera ni-a deschisu ochii, ca ce e fondosulu relegiei, de unde se trage elu si cine l'a facutu. Elu ni-a spusu, ca crestini in vremile de demultu daruia la bisericu nu numai bani si odora, dara si mosii: Asiã au daruitu mosii Alesandru celu bunu, Stefanu celu mare si alti vovodi din Moldova la monastiri, si a nume la monastirile ce le-a fostu facutu ei singuri. Si aici in tiéra era multe monastiri, candu s'a lipitu ea de imperati'a ast'a nemtiésca. Imperatulu de pe atuncia a disfiintiatu tote monastirile pana la trei, care au mai ramas, adeca Putna, facuta de Stefanu celu mare, Suceviti'a, ce a radicat'o Ierimia Movila, si Dragomirna, ce a zidit'o Anastasiu Crimea. Mosiele, ce le avoa monastirile acestea si mosiele celor'a lalte monastiri, ce le-a desfacutu imperatulu, apoi si mosiele episcopiei din Radăuti ce le-a fostu daruitu Alesandru celu bunu, a poruncitu imperatulu, ca dirigatorii lui se le iee de la calugari si se le chivernisesca ei. Dirigatorii ori ca au lucratu mosiele singuri, ori ca le-au naimitu pe ani, dara banii castigati de pe mosii i-au pusu intr'o lada deosebita, si acea lada si mosiele monastirescu, a disu dlu Sbiera, ca se chiama acum fondosulu relegiei. Acum am vediutu,

catu de bine mi-a prinsu, ca am cititu istoria moldovenésca, ce am fostu gasit'o la mosiu-meu pe politia de totu colbaita; pentru ca, deca n'asiu fi citit'o, n'asiu fi sciutu, de ce-i diu buna ora Voevodulu Stefanu inca si mare, si n'asiu fi sciutu, ca elu a facutu monastirea Putna, si apoi inca n'asiu fi sciutu, ca la ce vré se se adune atãta lume la monastirea Putna in diu'a hramulu ei la Santa-Maria-mare, cum mi-a spusu preotulu nostru. De aceea si acum diu, ca e tare bine deca omulu citesce ceva; ca cate odata totu i prinde bine.

Dupa dlu Sbiera a vorbitu unu preotu in limb'a rusésca. Pentru ca nu-lu intielegeamu si pentru ca eram tare asudatu, am esitu afora se me recorescu. Candu m'am intorsu inapoi, mi-a spusu totu acelu domnu, ce-mi talnacise cuventarea preotielulu celui tineru, ca in limb'a rusésca nu s'a disu alta, de catu ca s'a poftorit cee ce vorbisera ceia lalti domni de mai nainte.

A cuventatu unu preotu si mai betranu, dara a graitu mai multu in limb'a nemtiésca si nu l'am priceputu. A datu Ddiu, ca tocm'a candu a sfarsitu de graitu s'a apropiat de mine unu preotielu de totu tineru; aist'a mi-a spusu, ca preotulu acela a doveditu din scrisori imperatésca, ca fondosulu relegiei este averea nostra drepta, si ca n'au tréba densulu nemtii. Atunci am disu, bine ar fi, ca pe multe locuri n'avemu bisericu cum se cade, n'avemu case pentru preoti, si noi ni le-am face, deca am avé fondosulu la mana.

Unică religione, care astăzi în Europă poate pune în o mișcare mare pe toți credincioșii săi, de la capetele cele mai nalte și luminate până la ultimul parohianu, este religionea romanilor ori, de când cu Statutul Organic. Această mișcare conține unu embrion alu fiitorului elementu cuceritoriu. Existența și-a manifestat-o că reculese rapede această biserică, de unde eră de totu destramată; și cu atât'ă elu avu o activitate internă. Că are se devina elementu cuceritoriu, spre a lucra și în afara, pre langa sine, — spre această luăm de marturie pre totu cei de alta biserică, cari stăruiesc se aiba și densii unu asemenea statut, ca se nu romana inderetru. Nu și-ar bate capulu a nu remanē inderetru, deca n'ar prevedē că vor se devina cuceriti. Se prevede dara elementu cuceritoriu.

Inse în statele de cultura ale Europei, biserică romana or. nu existe mai defelii. și e anca mai putienu cunoscută, deci nu se poate imbiă aceluor creștini cari, nemulțămii de biserică rom. catolică, nu vor se primēca nici cea protestantă, anglicană etc.

Dar în lume, precum nici o faptă nu se poate naște, foră se fie avutu cauză, — totu asiă, odata născută, nici o faptă nu poate remanē foră de urmări (efecte); efectulu apoi devine și elu cauză pentru că se continue mai departe ca tenă evinimentelor.

Ei bine, are se fie faptă nemulțămirea romano-catolicilor cu biserică loră de cauză infalibilității, deci ce va fi urmarea acestei nemulțămiri, deca credincioșii — precum veduram — nu vor se trēca la alta biserică?

Urmarea va fi indiferentismulu fatia cu ori ce biserică: indiferenți, căci tōte li vor fi straine de convingerea și priceperea lor.

Deca indiferentismulu, fratele ateismulu, va ocupă unu locu alu moralei religioase, avem se ne acceptăm (cum e lesne de prevediutu) la o desmoralizațiune înspăimantătoare, — tristu efectulu alu dogmei de infalibilitate!

Cându socotim indiferentismulu de urmare infalibilității, facem pre moderatulu, căci sunt unii cari, cam sfortian-du și prevederea, anunca o decadența generală a demnității omenesci.

Acestia adevărați socotă astu-felii: Deca dogmă de infalibilitate, odata proclamată, va întimpă o desaprobarē generală, se sguode din temelii o biserică mare și cu ea o bună parte a omenimei, și urmēza destramare completă morala;

era deca dogmă, desu nu primită cu placere, se va potē totuși incuibă macar în generațiunea venitoră, scintin-

du-i priceperea de acum prin instrucțiune, atunci infalibilitatea va deveni o aureolă pentru Papă, la carea vor lacomi și monarhii. Se va intemplă casu cu titulu: „Din grația lui Ddieu“, carele fiind eufonic odată, „ilu primă de a rondulu autocrației mari până la despotii cei micuți: Asia cu infalibilitatea; după Papă, o vor lacomi monarhii, guvernele, apoi comandantii cutarei armate desu batute, și asiă mai departe. Omenimea, spre rusinea demnității sale, va crede precum arēta istoria că au crediutu și alte absurdități. Că acest'ă e mersulu bietei omenimi, vedesce cercu stantia că astăzi mai pretotindēnia se inaugureza o reacțiune foră de rusine.

Casulu antaiu intr'atât'ă e esageratu, în cătu biserică nu se sguode tocma din temelii. Cei mai multi credincioși ai bisericii rom. cat., nu știu ceti și scriē, nu întielegu ce va se dica infalibilitatea, crede totu ce-i spune preotulu, și asiă pentru ei cu o dogmă mai multu sēu mai putienu — e totu atât'ă!

Casulu alu doile, bine că nu credem cumca se va adeveri, merita totuși consideratiune faptă pozitivă la carea provōca, că adevăra infalibilitatea se potrivește tocma acum cându se inaugureza reacțiunea.

Tragemu mai mare speranția în mersulu și invingerea culturai, de cătu se ne acceptăm a avē guverne infalibile, inse nu se potē negă că reacțiunea n'ar tienti intr'acolu prin portarea ei. Asia bună oră unu essemplu ce nu ne abate de la obiectu: Proieptulu de lege pentru organizarea municipielor, ce tocma acum se desbate în dietă, intrunescē în mană comitelui supremu atâte poteri, și anca foră de responsabilitate necesară, în cătu e absolutu cu nepotēntia se funțiuneze bine deca nu va fi și infalibilu. — Omulu cēca ceea ce i-e de lipsă. Convingendu-se guvernulu că comitele supremu are lipsă de infalibilitate, va cercă se i-o castige cumva.

Deci pentru morala ar fi de doritu ca Papă se se lasē de infalibilitatea ce vor se i-o octroieze iesuitii.

(Va urmă.)

De la Diet'ă Ungariei.

Sedintă a casei represent. din 28 Iunie.

Din sedintă a scurta de astăzi avem putina de însemnatu. Proieptulu de lege pentru creditulu ulterioru a ministrului de invetiamentu s'ă primitu.

Contractulu întaritu prin articolulu de lege VIII. 1868, referitoriu la edificarea partei Oradea-Mare-Esegg a drumulu de feru Al-föld-Fiume, se modifică asiă, ca linia Segedin-Ciaba se se predee comerțului în timpul sta-

blitu, inse în două parti, adevăra împartitu în drumulu de feru Segedin-Hódmező-Vásárhely și în Hódmező-Vásárhely-Ciaba.

Concessionarilor se garantēdia pre milă unu venitu curat de 20.000 f. în argintu.

Proieptulu de lege referitoriu neci vre-o observare, cetire și a treia definitivă se pune la ordinea zilei a ședinței viitorie.

Incheierea ședinței la 11 ore.

Sedintă a casei reprezent. din 30 Iunie.

Dupa mai multe interpelari și răspunsuri la acelea, casă trece la ordinea zilei, a careia obiectu e cel mai momentos dintre tōte ce s'ă desbatu pan' acum: desbaterea generală a proiectulu de lege referitoriu la organizatiunea municipielor.

Pentru vorbitu, dintra romani sunt înșinați: dăii Alesandru Mocioni, Sigismundu Borlea și Babesiu.

Mai antaiu vorbesce K. Tisza, conducătorulu partidei din stangă.

Densulu începe cu o polemică contra vorbirii de alta-ieri a conpartisanului seu G. Elekes, în care densulu s'ă nisuitu a-si motivă proiectulu, dice adevăra că desbaterea legii municipale se se amene, inse nu din cauză că „se se manifeste opiniunea publică“, ci pentru a eea, ca și pamentulu șasescu se se organize d'odată cu legea municipală. Apoi combate pre B. Perczel, referentele comisiunii contraie care se opintea a motivă proiectulu de lege recomandat de comisiunea această asiă cum l'ă adusu regimulu, numai cu unele modificatiuni stilistice. Perczel a disu adevăra că în urmă relatiunilor estrodenarie a țerii, spiritulu defensiv, care e tintitu a apără drepturile sustatorice, și cele perdate a le recuceri, se desvōlta în tōte partile și ingreunădia forțe introducerea innoirilor oportune. Tisza din contra i dice că la noi, tendința a apără tōte drepturile, nu s'ă desvōltatu intru atât'ă cum dice Perczel, că i dietă la — impecare cu Austria a doveditu, cătu de usioru potē abdice de drepturile vechi. După mai multe escursiuni polemice dovedesce Tisza, că proiectulu de lege ministerialu nu coresponde cu sistemă reprezentativă. — Arēta apoi cătu de ageră va fi nimbulu poteri regimulu de acum, și ce influența va avē la alegerile parlamentare. Admonēdia cas'ă se bage bine de sēma ce lucra; cas'ă a facutu mai multe legi necorespondentorie lipselor țerii, atātu de periculoasă inse ca cea de facia, — neci un'ă. Suprimerea ce va aduce cu sine legea această, ne lovesce pre totu; noi inse, cari facem legea, vom fi indoitu lovit. Nu potē primi proiectulu ministerialu.

Mai vorbesce G. Elekes, tinenđu-se totu de ce a vorbitu în ședința trecută, — și E. László er contra primirii proiectulu.

Ministrulu internelor. Paulu Rajner, creatorulu reului, se ostenește a-si apără fetulu seu fatalu pentru tōta țieră. Densulu e atātu de orbitu de splendōrea poteri, încātu neci nu e suprișu, cându aude, că guvernulu tientesce

la centralizațiune, la ce și resuna hohotele cele mai batjocoritorie. Elu din contra cugetă că comitatele dobendescu anca mai mare sferă de activitate prin legea nouă; asemnandu această lege cu legile municipale din străinețate, — continua densulu, afa de nebasată impunerea contrariilor. Curiōse, sunt motivele cari au datu ansa regimulu, a dă comitelui supremu dreptulu neconditionatu de candidare, acestea sunt: antaiu dispune legea naționalitatilor, ca în corpulu oficiarilor a unu municipiu se fie reprezentate tōte naționalitatele, ce locuiesc în acell'ă: a fi dreptu acestei dispunetii e numai atunci posibilu, cându regimulu și tientesce și dreptulu de candidare. Alu doilo motivu e, că tōte cercurile se fie reprezentate în corpulu oficiarilor, ce erasi numai pre calea această e posibilu, în fine, o restringere a dreptulu de candidare ar face imposibilu d'ă portă comitele supremu responsabilitatea facia de regim și de opiniunea publică, la ce anca resună sală de hohote și desaprobari sciindu și cunoscendu bine, mai alesu ablegatii naționale, tendințele regimulu.

La fine dice, că cestiunea judecatorielor de statu nu se potē anca discute; deslegarea, problemei acesteia o lasă densulu posterității (Hohotu șgomotosu), și dice că țieră va binecuvēntă momentulu acell'ă, cându a adusu regimulu legea de fatia, dreptu aceea se rōgă o primă.

Sedintă se incheia la 2 ore.

Cernăuți, 25 iunie.

(Primulu metingiu în Bucovina.) Cu plăcere implinim detorința noastră de corespondențe, reportandu despre unu metingiu, adevăra o adunare mare de poporu, carea este cea de anteu în Bucovina. Pentru noi bucovinenii și credem că și pentru Romani în genere, este acestu metingiu cu atât'ă mai inbucuratoriu, de oră ce și poporul nostru de țieră, necultu cum este sēu și cum ilu descriu strainii și mai cu sēma jurnalele faimōse din Viēna, s'ă portatu în unu modu, care ar potē face onōre și poporulu celui mai cultu din lume, și a doveditu o pricepere și o inimă pentru interesele sale vitale și pentru unu venitoriu mai bunu, care ne face a speră, că țieranulu romanu va fi curendu și pe campulu politicea ceea ce esto la plugu și la cōșă.

Joi în 11/23 l. c. se adunara adevăra în Cernăuți la 4000 de barbati, fara de muieri și fara de copii, după dis'ă din evangeli; aintre acestia la 180 de preuti, mai toti patronii bisericelor din nobilimea națională, amplotiți, invetiatori, orasieni și țierani din tōte partile țerii, căci mai că fie-care comuna de satu trimise câte cativa ablegati,

La 8 ore de demanētia veni multimea poporulu la biserică cadetrală și, după ascultarea s. liturgie și a docologiei, carea se facu de trei preuti, merse la loculul destinat pentru adunare în gradină publică, unde fu intimpi-

Unu invetiatoriu, nu știu de unde, atât'ă am auditu bine din gură dlu Hormuzachi, că e invetiatoriu, a spus, cumca după pravilele bisericesci Vladic'ă, deca mōre, celu ce urmēdia după densulu trebuie se fie alesu de noi creștini, era se nu fie asediatu în capulu nostru de nemti, cari și-lu alegu după placulu lor. Și eu am socotitu, că acea orenduēla bisericescă e forțe bună.

A mai graitu și vorniculu dela Crasna, Iliutin. Nu știu de unde șoie elu, că este mare primejdia pentru școalele noastre, dara elu citea dintr'o scrisōre și se vede, că sciă bine; elu a disu, că nemții vreu ca se ni puna invetiatori de jidani pentru copiii nostri în școalele noastre, și că preotii nostri se nu între intr'însele, ca se ni invetie copiii relig'ă și rogatiunile. Eu m'am miratu, că ce creștini se se alēga din bietii mei baieti Vasilica și Stanica, deca sta lucrulu asiă. Dara de un'ă ca ast'ă se ne ferēca Ddieu!

Mai la urma s'ă suitu la mēsa se vorbēca și unu boieriu cu barbuti'ă mica și spu-neă, că ni trebuie concordia. Aist'ă cuventu nulu întielegam eu neci-decātu, și am avutu norocu de unu cuconasiu, că mi l'ă talmacitu, și vrē se dica „întielegere bună“; acelu boieriu dicea, că doresce se fie întielegere bună între scaunulu preotiescu și între Vladic'ă, și apoi între vladic'ă și totu creștini de legea noastră din țieră. Atunci am ganditu eu asiă la mine: ore se nu fie asta întielegere bună între scaunulu preotiescu și vladic'ă și apoi între vladic'ă

și între noi? Dōmne apesa și feresce de unu lucru ca acell'ă!

În urmă urmelor ne-a întrebatu dlu Hormuzachi, de primimu se capetăm autonomiă bisericescă, adevăra ca se ni punem la cale noi singuri, trebile noastre bisericesci, și noi am strigatu cu totii: primimu.

Dupa aceea ne-a întrebatu, de vremu se se trimita la ministrii imperatului o scrisōre în treb'ă această, și noi am strigatu era cu totii: primimu.

Apoi ne-a întrebatu, de vremu se se trimita o scrisōre în treb'ă această la scaunulu preotiescu din Cernăuți, și noi am strigatu era cu totii: primimu.

În sfârșitu ne-a întrebatu, de primimu se se alēga unu comitetu de 45 de omeni de legea noastră din tōte ștarile pentru ca se aiba grige de treb'ă ast'ă, și noi am strigatu era cu totii: primimu. Și noi am și alesu omenii aceia, dara numele lor nu le țienu minte, atât'ă șoie și au întielesu, că-su omeni de omenia.

Pentru ca se nu socōta cine-va, că am strigatu: primimu! — numai noi din partea țieranēscă, spunu aave, că au strigatu totu asiă și boierii și preotii și invetiatorii și totu căti au fostu acolo.

Din tōte cuventarile, câte s'au cuventatu, am întielesu, că autonomiă bisericescă este lucru tare bunu pentru noi și cumca autonomiă ast'ă nu e numai treb'ă „popiloru“, cum

dicea dlu capitani Cochanoschi; de ace'ă nu facea elu bine, deca ne indemnă și pe noi și pe alți omeni de pe alte sate se nu ne ducem la Cernăuți; era preotulu nostru se-i dee Ddieu sanetate că ne-a invetiatu și ne invetia totu bine.

Și apoi ce blastemu se fie ore pe capulu nostru, că am auditu și dela omeni din tinentulu Storojinetului, că și acelu domnu capitani, care a fostu fosteru în tinentulu Humorului, indemnă și pune la cale, ca se nu mērga nime din omeni la Cernăuți.

Dar nu numai atât'ă, ci am mai auditu de la nisce omeni de prin tinentulu Cernăuților și a Sadagurei, că lor li ar fi spusu nisce scriitorasi de cei de pe sate, că ei se nu mērga la Cernăuți la adunarea aceea din pricină, pentru că popii și boierii și-ar fi datu mana, se puna era boieresculu de 12 dile pe țieră. Dara neci omenii aceia neci eu n'am auditu se se gra-ēca de un'ă ca ast'ă la adunarea aceea; ba dlu George Hormuzachi și inca și alți domni, ce au cuventatu, au spusu asi-si verde, pe fatia, naintea comisariului imperatescu, că tōte vorbele acelea sunt mintimi, cari le-au scosu între omeni dusmanii și neprieteni nostri, numai ca se ne sparie, ca se nu mērgem la Cernăuți.

Acum'ă multiamim lui Ddieu, că nu ne-am potrivitu la tōte vorbele cele rele și la mintiunile acele, că Dōmne, mare mangaiare avemu acum cu totii, că am fostu la adunarea aceea;

pentru că acoll'ă au vorbitu tare frumosu și bine pentru noi.

Dintru începutu m'am fostu miratu, că de ce nu e Vladic'ă în adunarea aceea, dara unu preutu mi-a spusu, că Pre Sânti'ă Sa șiede în Viēna și ascēpta acoll'ă scrisorile, ce i le vom trimite de aici, ca se puna și elu unu cuventu bunu la imperatulu și la șfētnicii lui pentru treb'ă autonomiei; și de ast'ă m'am bucuratu. Și apoi cum se nu me bucuru, deca sciū, că Vladic'ă nostru e omu mare și potē face multu la imperatiă, și că vrē se fie bine de noi; ast'ă o țienu minte de cându amblă pe aici la vizi-tatie, pentru că asiă ni spu-neă.

Apoi se te mai miri de vorbele cele rele, ce începu a le șcōte pe aici o sēma de omeni despre dlu Eudocșie Hormuzachi, despre deputatulu nostru? Asi-si în Cernăuți am auditu eu acum câte ceva și anumitu de nisce momele, ca se se potē alege de deputati nisce nemti și nisce lesi. Ore nu ambla și pe aici vre unu nēntiu ori lēhu se fie alesu? Ambla ori nu ambla, totu atât'ă, dara ast'ă o spunem verde și cuvatu, că nu numai că ne vom țienē aici vertosu de deputatulu nostru, dara omenii s'au ștatuitu a nu alege nicairi, neci intr'unu tinentu alți omeni de deputati de cătu de legea noastră, pentru că am veditu și la adunarea aceea din Cernăuți, cătu de bine graiescu domni de legea noastră și cu căta durerē pentru țieră. De acum nu ne vor mai infricā scriitorasi de prin cotlōne și unghiere, ba neci capitani de pe la

nata cu unu cuventu de buna venire din partea comitetului conchiamatoru.

Dupa alegerea biroului se constituiu adunarea functionandu ca presiedinte d. Georgiu de Hormusachi, ca vice-presiedinte d. protosingelu Veniaminu Iliutia si d. Alesandru de Costinu, era ca notari d. spiritualu Grigoriu Vorobchieviciu, d. parochu Artemiu Berariu si doi profesori Ionu Sbierea si Ionu Litviniucu.

Obieptulu principale, despre care s'a tratat, fu *autonomia* bisericeii ortodoxe din Bucovina in afacerile sale bisericesci, scolare si fundatiunale, pentru aceea mai nainte de tote se facu reportu de d. Georgiu de Hormosachi despre pasii de pana acum in cauza acesta si despre starea lucrului in prezentu, era dupre densulu facu asemenea reportu in limb'a rutena d. profesoru Mihaiu Calinesculu, spre a medilocu intelegerea lucrului si crestiniilor ce nu pre intelegu limb'a romanesc.

Deschidendu-se desbateru a supra propunerilor, facute de comitetulu convocatoriu, vorbira unulu dupre altulu sapte oratori, si anume: d. parochu Artemiu Berariu despre finiti'a autonomiei bisericesci si despre congresu, ca organu reprezentativu spre exercitarea autonomiei; d. profesoru Ionu Sbierea despre indreptarea bisericeii, de a posedea si a administra autonomu averea sa propria, specialminte despre urdirea, destinatiunea si dreptulu de proprietate alu bisericeii ortodoxe din Bucovina a supra fondului seu religiosu; d. primariu din Crasna Grigoriu Iliutia despre indreptarea bisericeii, de a ave scole si institute proprie confesionale, precum si despre cumpenitatea caracterului confesionalu alu scoleloru pentru poporul nostru; d. profesoru Ionu Litviniucu despre indreptarea comunitatiloru bisericesci, de a si alege pastorii si archipastoriulu lor; d. parochu Georgiu Piotroschi despre vatamarea garantiiloru, date de regimulu c. r. la ocuparea Bucovinei si specialminte la primirea moailoru episcopesci, monastiresci si bisericesci, sub administratiune comuna; d. Nicolaiu cavaleriu de Vasileco despre necesitatea concordiei intre tote starile poporului bisericescu spre a pote elupta autonomia deplina a bisericeii. Dorindu-se de a se desfasura cele vorbite si in limb'a rutena pentru poporenii din comunele, unde se vorbesce, mai multu rusesce, d. consilieriu consistorialu Ionu Zurecanu implini acesta dorintia. In fine d. Vasilie Stefanien, unu orasianu betranu din Sirite, respunde asia dicendu la tote prin respira consimtiementulu din partea adunatulu poporu cu cele vorbite si propuse.

Despre tote cuventarile oratoriloru se pote dice, ca erau demne de densii si de adunarea unu poporu mai cu sema de origine romana caci tote erau direse cu o pricepere politica si de o caldura patriotica, carea facu se trasara inimele adunarii. Unii adeca versau lacrima de bucuria, altii intrerumpeau pre vorbitori cu respicarea consimtiementulu la cele dorite si a parerii de reu la cele suferite, era

mai cu sema prin intonari elocotitorie de „se traiessa“, si totu poporul striga cu o gura; „ajuta Domno la tota lumea si noa; lauda lui Domnediu ca am ajunsu aceste dile.“

Dupre finirea desbateriloru se primira cu unanimitate urmatoriele resolutiuni:

Adunarea poporului dreptcredinciosu din Bucovina respica parerea sa de reu, ca regimela constitutionala de mai nainte, prin feluri de preteste au totu denegatu devonirea bisericeii ortodoxe din tierra in posesiunea autonomiei deplina, protestandu solemn in contr'a tuturor actelor, referitoru la afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale, ce s'a executatu pana acum si s'ar executu in venitoriu fara de intelegerea si vointia autoritatii si a comunitatii bisericesci.

Se se faca o adresa la consiliulu de ministri pentru convocarea catu mai curenda a unu congresu bisericescu constitutiv, ale caruia decisiuni, pe calea desemnata de constitutiune (art. 15.) se se asterna spre sanctionare din partea coronei.

Se se invite Consistoriulu, de a continua conlucrarea sa energica spre eluptarea deplinei autonomiei bisericesci.

Dupre primirea resolutiuniloru, se alese unu comitetu de 45 de insi, din preuti si mireni, care se aduca la indeplinire conclusele adunarii si se faca toti pasii necesari, spre a realisa dorintiele poporulu.

Cu acesta finindu-se obieptele puse la ordinea dilei, mai rosti presiedintele adunarii d. Georgiu de Hormusachi cuventulu de incheiere unu cuventu, precum mai ca nu audi anca bunulu nostru poporu si, dupre urarea M. S. imperatulu cu „se traiessa“ declarandu la 3. ore de a mediadi adunarea poporulu de incheiata, in cea mai buna ordine si numai cu felicitari cordiale din partea inteligentiei si cu cantari de bucuria din partea agricultoriloru si pecurariloru, se dusera fie-care in calea sa.

Pro notitia: Cati-va preuti ruteni uniti din Galicia, mai multi profesori si amplotiati, totu ruteni din Galicia, inse aplicati in Bucovina, cari sunt si urditorii si sustienatorii „Bese-dei rutene“ din Cernauti intre acestia si trii membri ai clerulu nostru ortodocsu, adeca Prodanu, Dron si Andriiciucu, dupre ce cu o di mai nainte fecera suatu, ce se intreprinda facia cu adunarea poporulu si anume in privinti'a autonomiei bisericesci, a fondului religiosu si a patronatulu parochialu, avura curagiu de a agita pe sub paretii si chiar in ambitulu salonulu adunarii in contr'a celor ce se tratatu, smomindu si atitandu pre tieranii cei ce vorbescu rusesce prin feluri de vorbe mintiunose. Dara tote incercarile loru nerusinate si rentaciose remasera fara de ofeptu, din contra singuri tieranii si-bateau jocu de densii. De cei straini nu ni pare reu, caci ei nu avura ce cautu la o adunare, ce nu-i privia pre densii. Cu atat'a mai multu inse trebue se compatimim pentru retacirea loru pre acei trii preuti bucovineni si mai cu sema pe betra-

nulu parinte Prodanu esarculu bisericeii cathedrala, pentru cuvintele ce le-au auditu santi'a sa chiar din gur'a poporeniloru sei de mai nainte. Deci „Nu baga lingur'a, unde nu-ti fierbe ol'a ca „Ceea ce-si face omulu, neci draculu nu-i face.“ —

Aradu, in 17/29 Iuniu.

Dle Redactore! Vinu a Vi reporta despre unele decisiuni de cea mai mare importanta, ce — precum tocmai intielegu din fontana secura, se luara joi'a trecuta in siedinti'a plenaria a Consistoriulu nostru diecesanu.

Inca in prim'a siedintia constitutitoria, la propunerea lui Babesiu s'a enuniatu in unanimitate, ca — de competinti'a consistoriulu plenariu se tienu afara de cele normate in statutulu organicu:

a) tote cestimile dubia seu conflictela de competintia; b) tote cestimile de principiu. Acum pe temeiu acestu decisu, totu la propunerea dlui Babesiu, totu in unanimitate se decise: ca, devenindu o parochia vacante in atare locu, unde mai existe unulu seu mai multi parochi, implinirea aceleia si respective publicarea de concursu pentru implinirea ei se nu se faca, pana nu se va fi constatatu mai anteu in plenulu consistoriulu necesitatea implerei, precum si aceea, ca fi-va ea implinita print'unu administratoru seu unu capelanu? Era asupra venitoru unu parochie vacante seu reduse se dispune asemenea in consistoriulu plenariu, avendu privintia spre veduv'a si orfanii parochulu reposatu si spre fondulu generale alu diecesei.

Prin acesta mesura Consistoriulu a) a pusu temeiu solidu pentru reducerea succesiva a parochieloru si astfelu realizarea succesiva a principiulu statutulu org. despre numai o parochia langa fia-care biserica; b) a deschisu unu isvoru securu de venitu fondulu diecesanu atatu de necesariu pentru realizarea autonomiei nostre; c) indirecte a decisu in principiu, cumca sesiunile parochiali nu sunt avere comunale, ci bisericesca nationale; prin urmare ca — cine s'ar atinge de acelea, ar ave a face cu intraga biserica si natiunea, era nu numai cu bieta comuna, pasesita de svatu si conducere.

Mai altu obieptu de mare insemnatate ce, erasi la propunerea lui Babesiu a desbatutu si decisu consistoriulu nostru, este urmatorulu:

A succesu, mai scire-ar Ddieu pre ce cale — celoru cat-va pucini Serbi din Comunitatea Eolica, in cottulu Torontalulu, a essoperu — la spatele Diecesei aradane de carea se tiene acesta mare comuna romana, ca comitatulu restalmacindu legea si unu decretu ministeriale, se amagiessa pe multimea romana, a incheia o invoiela cu acei serbi, dupa carea ei in privinti'a despartirii averei comune se se supuna tribunalulu, pro diumetate serbescu, din Becichereculu mare. Acestu gresitu pasu vatemandu pre d'o parte legea, pe d'alta dreptulu ierarchiei si interesulu nostru comunu, si fiindu calificatu d'a crea unu precedentu de cele mai grele

si daunose urmari pentru ierarchia nostra intraga: Consistoriulu in unanimitate a decisu, a face o representatiune catra ministrulu ung. reg. de culte si a cere, ca acelu actu de o invoiela fora lege competinte se nu se apröbe nici de catu!

Legea ungruresca, cea de noi raultu comabatuta, prescrie, cumca in privinti'a tutovoror controverseloru nostre cu Serbiu, deca incercarea de impacatiune amica ar remane fora resultatu, se se delege „unu tribunalu ordenariu“ ca judicatoria competinte. Va se dica: pentru tote unulu, era nu pentru fia-care casu cate unulu. Ar fi tristu lucru, candu noi cu 50 de cause, din partea a 50 de comune, am ave se mergemu si se ni aperamu drepturile la 50 de judetie! Ce mai bunu midilocu ar fi acest'a d'a ne seraci si pacali!! — Feressa-se comunele nostre de atari curse rele!

APELU*)

catra Invetiatorii romani banatieni din dieces'a Aradulu.

Voi cestati in adormire,
Voi ce stati in nemiscare,
N'auditii prin somnulu vostru
Acelu versu triumfatoriu,
Ce se naltia pana la ceriuri,
Din a lumii desceptare
Ca o lunga salutare
Catr'unu falnicu viitoriu?
D. BOLINT.

Epöca in care traimu, este epöca de lupte. Nici odata istoria n'a vedutu atate lupte si in cordarii intre popöra, spre a se naltia in cultura, unele mai pre sus de altele.

Nuam: noi invetiatorii romani mai stamu pre locu, — lasii de noi, cari ne numimu lumina a poporulu romanu! Noi singuri traimu in nelucrare si nepesare, tienu cu prosperarea merge de sine, tienu cu „Tropariulu“ si „Condaculu“ e de tutu pentru poporul nostru, pentru o natiune maltratata, pe carea nenumeratele fatalitati ale trecutulu o impinsera inde retrulu altoru natiuni.

Dar la obieptu. Anu bravulu colegu Gataiantiu din Banatu, luu iniciativ'a in publicitate prin „Albina“ a descepta pe colegii sei din nelucrare la activitate, a ni vorbi despre necesitatea unei adunantii generale de invetiatorii.

Si ce eugetati, s'au miscatu vre unulu? nu! tacu tacerea pescelui, dormu dusi, bietii invetiatorii!

Oro noi invetiatorii, cari avemu sacra misiune a radica pe omu preste nivelulu vietiei de tote dilele, am juratu: pote, a nu ne descepta din adena letargia?!

Deca este asia, atunci josu cu masca, se spunemu adeverulu, se nu insielamu natiunea nostra care duce mare lipsa de cultura, si o spära de la noi. Depuna fie-care siarlatau chiamarea de carea döra nu este demnu, si lase pre altii cari vor sci respunde spiritulu de

*) Cele lalte onor. Redactiuni rom. sunt rogata a reproduce acestu „Apelu“ si in diariile lor.

AUTORULU.

cancelarie cu nimica nimicuta, neci cu preotii, neci cu boierescu, ca scimu acum de unde esu mintiunile acestea, pentru ca se ne amagessa pe noi. Nu ne vom mai potrivu neci la cine neci la beutira, ba avemu se li aruncamu pre ochi acolor'a ce ne ar imbia cu de acestea. Nu ne vom potrivu neci la juruatie neci la hafsuru, ce ni le ar face o sema de domni de prin cancelarii. Nu ne vom potrivu neci la vorbele dulci ale jidaniloru, cari ni-ar fagadu, ori pote ni-ar da si bani ca de alte dati. Acum vorba buna si curata, tota tier'a are se alega de deputati numai domni si ömeni de legea nostra si ni-am datu cuventulu, ca deca s'ar incerca ci-neva, fia preotu, se ne indemne se tragemu in alta parte, adeca pentru straini: atunci nu stamu bunu pentru aceea ce s'ar pote intempra. Noi suntemu acum satui de binele strainiloru ca de hreanu ori ca draculu de tamäia. Acum vremu se cercamu cum vom duce-o cu deputati numai de legea nostra. Si lauda Domnulu! avemu, cum am vedutu in Cernauti, domni cu carte si invetiati de legea nostra de ajunsu. Am vedutu, ca sciu vorbi bine si tragu pentru tierra; si cum s'ar pote se nu traga pentru tierra, deca aici in tierra s'au nascutu si au crescutu, si sunt getu-begetu de nemulu nostru. Ei nu pote fi asiä ca nemtii ori ca lasii, cari astadi sunt aici, era mane peste diece hotara. Eu sciu, ca si Bogalachi, fosterulu nostru de mai nainte, se batea tare se ajunga la deputatia, si acum unde e? L'au dusu de aici cu batjoena nu sciu

in cotru, in catu nu mai audu de numele lui nimica, ba pote si tota tier'a nu scie de densulu, ca unde o! Asiä am auditu de la ömeni din tinentulu Storöjinetiulu, totu candu am fostu la Cernauti, ca acum se bate acolo meru la deputatia capitanulu loru Tustovseli, adeca acelu polöcu, care s'a fostu incajaratu, totu de reulu deputatiei, cu scriitorulu svabu alu Vladicii, care ambla, ca se-lu alega ömenii de deputatu in tinentulu Gurei Humorulu, adeca aici un pre departe dela noi. Dara cum nu i s'a gacitu lui Tustovseli aici, asiä nu i se va gacii neci acölö, ca ömenii s'au incumintitu, acum ei vor alege numai domni de legea nostra. Acum n'are trecere in ochii ömeniloru neci scriitorulu Vladicii pentru ca e nemtiu si nu-e de legea nostra. Acum neci pre densulu nu-lu vor alege in tinentulu Humorulu, pentru ca ömenii, ce au fostu la Cernauti, n'au adusu a casa veste buna de densulu. Dice ca vorbesce in fatia tare dulce, era pe sub mana tiene cu nemtii si cu papistasiu catu pote, si dice ca scaunulu preotiescu s'a rogatu la imperatulu si la Vladicia, se nu-i mai primessa suatulu lui, pentru ca e cu stricatiune pentru legea si pentru tier'a nostra, si dice ca Vladicia ambla acum pe la domni ministri din Vien'a se-i gasessa unu locu se se duca si se se asiedie in tier'a, de unde a venitu aici la noi. Si Ddieu se-i ajute. Acum si scriitorulu singuru este in Vien'a, pe semne si elu singuru vede ca nu mai are ce cautu aici in tier'a nostra. Dara candu era elu in Cernauti, deca

mergea ömenii la Vladicia intr'o tröba ceva, apoi elu ii chiama la densulu a casa, de li da de mancatu si de beutu si-i ömeniä cu cuvinte bune, dara apoi ce folosu, deca elu ast'a nu o facea din inima buna, ci cu cugetulu ca se se folosessa de la densii cate ceva. Acum'a se lauda cati-va Vameni si Frumosieni, ca au fostu primiti de densulu tare bine, dara pote vor sci si öivörb'a aceea, ca nu tota nuc'a are mediu bunu si sanetosu. Asta vorba se o tiene ei bine in minte.

Apoi am mai auditu, totu candu am fostu in Cernauti, ca in tinentulu Siretiulu ambla se fia deputatu totu acela ce a fostu si mai nainte. Eu pe domnulu acela adeveratu ca nu-lu sciu, dara de atat'a nu mi-a parutu bine, ca am auditu, ca elu a disu in suatulu dietei de asta vera, ca se nu graiessa inca nime moldovenescu in dieta. Deca a disu elu asiä, si deca lu vor alege era de deputatu, si deca va merge era la dieta si deca va dice in suatulu ei totu asiä: apoi ce vor face bietii nostri de deputati din tierani, cari nu sciu nemtiesce neci grai neci scrie neci ceti? Vor cascä gur'a si vor achiti cum au facutu in rondulu trecut, dupa cum mi-a povestitu unu domnu totu in Cernauti. De aceea socotu eu, ca ar face mai bine acelu tinentu, deca si-ar alege altu deputatu. Dara totu socotu, ca n'ar face bine, deca ar alege unu omu fora de carte si invetiatura, pentru ca am vedutu, totu la adunarea aceea din Cernauti, ca aceia au vorbitu bine si cu intarire, cari au ostu ömeni invetiati si cu carte. Acolo s'a fostu

scölatu se vorbesca si unu tergovetiu, si a si fostu inceputu a grai cam binisioru, cum mi-se pareu, dara apoi ce folosu, ca indata a si gatitu, pentru ca, pe semne, nu scia cum se graiessa. Elu singuru dicea, ca a vedutu si a aud tu, ca au graitu bine si frumosu toti domni de mai nainte, dara ca elu nu pote grai asiä, pentru ca n'are invetiatura. Mie mi se pare, ca cum se graia in adunarea aceea multu si cu chartia in mana, asiä trebue se fia si in suatulu dietei, ca adeca si acölö nu pote vorbi bine si de ajunsu celu ce n'are carte si invetiatura. Ast'a o va sci mai bine de catu mine, buna öra Croitoriu din Bosanci, care am auditu, ca a fostu si elu deputatu in rondulu din urma din tinentulu Sucevei. Si de aceea socotu, pentru ca se fia folosulu bunu si mare, ca ar fi tare bine, deca s'ar alege in totu loculu numai domni si ömeni de legea nostra, cu carte si cu invetiatura, si asiä se ni ajute Ddieu!

Acum nu mai am ce scrie, ca am scrisu totu catu am sciatu si am priceputu. Dara, Dömnö, multe asiä mai pricepe si asiä mai sci, deca ni-ar da Ddieu dile si asiä mai pote fi la mai multe adunari, casi cum a fostu aceea din Cernauti. Dömnö! mai mangaia-ne cu multe adunari de acelea.

26 iuniu 1870.

Unu tieranu din tinentulu Campulu-lungu.

astadi, cari nu vor ingropá talentulu capetatu cum fece trendavulu din st'a Evangeliá.

Spiritu de astadi cere, ca invetiatorii romani se se coaduno in „Reuniuni“ (cum demústrá anu activulu colegu Gataiantiu), cáci singuru numai prin comunicarea ideiloru vom radica scaderile ce ne coplesiescu in scóla si instructiune, vom derimá asediámintele cele ruginite, punendu in loculu loru altele mai folositorie.

Se imitámu pre colegii din dieces'a Caransebesiului, cari cunoscendu mai bine importantia causei, se constituira dejá in anulu trecutú in o „Reuniune diecesana.“ Onóre lorú!

Numai noi din Banatu, cari ne aflámu in dieces'a Aradului, se ne portámu atátu de nepesatori in una cauza asiá de insemnata? (mic'a esceptiune ce face tractulu Lipovii, care asemenea 'si are „reuniunea;“ ni aduce a minte pe Alessandri: Unde-e unulu, nu-e putere!)

Nu este bine, colegiloru, acésta nepesare! Ea nu ni face onóre.

Aci e timpul se dámu la parte lenca, se ne scuturámu de tóte interesele particulare, si de ni mai iubimu natiunea, din ale careia sudori traimu, atunci se lucrámu pe intrecute din tóte poterile, care cu cátu poté, pentru infflorirea ei.

Se voimu odata, si vom poté formá una „Reuniune a invetiatoriloru banatieni de releg. gr. or. rom. din dieces'a Aradului.“

Se nu ne lasámu a cadé in pecatu, ci fara amenare se ne puncmu in contielegere fratiésca pentru caus'a acésta importanta, se defigemu timpul si localu candu si unde se lucrámu pentru unu meetingu invetiatorescu. Contielegerea va face ca lucrulu nostru se mérga usioru si rapede, se ajungemu a luminá natiunea, cáci numai de la o posteritate *luminata* potemu sperá binecuvéntare.

Ajute-ne Ddieu si nóa!

Chesintiu 13 Iuniu 1870.

E. Andreescu mp.
invet. rom.

Varietati.

— *Delegatiunea societatei academice romane din Bucuresci* prin o chartia a secretariului sui generale A. Treb. *Laurianu* conchiama pre toti membrii pentru 1. Aug. v. „la o sesiune cátu mai completa spre a poté delibérá a sup'ra mai multoru chestiuni de cea mai mare importantia ce cadu in sfer'a ei de lucrare.“ Marturisimu, cá organizatiunea pripita, ce si-a datu acésta suprema societate literaria a nóstra acum trei ani la prim'a sa intrunire, in multe privintie nu ne-a multumitu si din anu in anu am acceptatu *reorganizarea* ei, o reorganizare carea s'o puna in stare d'a se misica mai usioru si d'a lucrá mai multu, fora ca se depinda de la bunavointia séu capriciulu cutarui ministru séu chiar si a cutarui membru alu seu, si fora ca se fia espusa pericolului a deveni préd'a cutarei clice.

(*A fostu candu a fostu.*) de s'a votatu in clubulu natiunale si inca in cea mai deplina contielegere, unu votu de neincredere ministrului ungar. de interne, pentru procedur'a urmata in caus'a Tofaleniloru. Votulu de neincredere avea se-lu propuna si se-lu motivedia deputatulu natiunale E. Cuucu, dar fiindu cá tocmai pe atunci altu dnu deputatu natiunale, séma de martiru, erá amenintiatu de catra guvernul in libertatea sa personale, clubulu natiunale se invoise — éراسi in unanimitate, ca la alegerea impulsului, dlu propunatoriu se ié in consideratiune interesulu membrului persecutatu. A fostu cá Cuucu a repausatu, si propunerea de neincredere — nu s'a mai facutu; nici cá si-a mai adusu cineva aminte despre decisulu clubului, macar cá tóta lumea sciá de elu. Acum se vorbesce, cá cutare membru, ori numai semi-membru alu clubului natiunale ar fi numitu de domnu mare, si gurele rele indata si respandira, cá meritulu ar fi — impedecarea votului de blamu! Cine va trai, va vedé; si cine va voi, va crede.

NECROLOGU.

Ioane Tamasielu, asesoru consistorialu si parocu gr. or. in comun'a Vranii (comit. Carasiu, cerculu Sasca), dupa unu morbu indelungatu a repausatu in Domnulu in 8/20 Iuniu, in

etate de 50 de ani, gelitu de multu amat'a lui sotia, de fii, de toti consangeni si cunoscutii, de tóta comun'a si de totu giurulu. Densulu erá unu ingrigitoriu neobositu de interesulu si prosperitatca comunei si a natiunei, splicá consargeniloru sei si tuturoru celoru mai buni starea materiala, folosulu moralu, independintia ce va senti natiunea, de 'si va dá prunoi la scóla si dupa finirea scóloru comunale, ii va tramite la norme si apoi de aci pre la gimnastic, scóle reali séu alte institute mai nalte, si astfelu calificandu-i ii va face radimi, aoperatorii drepturiloru si intereselorú nóstre. Fatigiale, nu-i romaneau neremunerate, cáci cuvintele prindeau radecini, aflau ecou in animele ómeniloru si multi se bucura in timpul de fatia cari, au urmatu consiliulu lui. Merita se-lu gelésca tóta natiunea; cáci prin perderea lui, ca a unui natiunalistu adevératu, a unui spriginitoriu de tóte scopurile filantropice, va avé se sentiésca o rana nevindicabila intr'acésta parte a corpulu nostru natiunalu. Deci se-i dicemu cu totii din inima doiósa: *Fie-i tieren'a usióra si memor'a eterna!*

Concursu

La fundatiunea Annei Alexandroviciu din Lugosiu, pentu ajutoriulu studintiloru seraci, se afla de datu unu stipendiu anualu de 100 fl. v. a. incependu de la 1 Octobru 1870 sub urmátoriele conditii, basate pre punctulu 6. alu testamentului fundatórei.

1. Fiesce care concerinte se dovedésca cá este studinte, seracu romanu de rel gr. or., locuitoru de Lugosiu.

2. Dintre estranei numai aceia potu concure cari pre langa calitatile recerute in punctulu 1. afóra de loculu tocuintei, vor dovedi rudenie cu repausat'a fundatóre.

3. Recurentii au se alaturedie la recursu testimoniu scolasticu despre class'a cea finita, testimoniu cuvinciosu de paupertate si testimoniu de la celu mai deaprópe physicu comitatensu despre starea sanetatei. —

4. Terminulu de concursu durédia pana inclusive 31. Augustu 1870. cal. nou. pana candu tóte recerusele au se fie predate la presidele de rondu alu acestei epitropie dlu Alessandru Athanasieviciu protofiscalu a comitatului Carasiu in Lugosiu. (1-3)

Concursu.

In opidulu *Soborsinu* comit. Aradu, protopopiatulu Totvaradie, — se poftece unu capelanu langa veteranulu parochu D. Iosifu Popoviciu, cu vonitu anualu de 1. jugeru de pamentu aratoriu, biru si stóle de la 60 de casa, in 16. Iuliu a. c.

Doritorii sunt avisati a-si tramite recerusele lorú. — instruate dupa prescriése „Statutulu organicu“ si adresate catra Sinodulu parochiale, — pana la terminulu desiptu la Dlu protopresviteru in Totvaradia.

Soborsinu in 12. Iuniu, 1870.

Dupa contielegere cu Dlu protopresviteru loculu:

(1-3) *Comitetulu parochialu.*

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a *Bai'a*, comitatulu Aradului si protopresviteratulu Totvaradie, cu care sunt impreunatu urmátoriele emoluminte: 12 jugere de pamentu, diumetate aratoriu, diumetate féntatie; — venitulú stolaru si birulu anualu — cáte o mesura de ecurudiu sfermatu de casa, de la 120 de numere de case.

Doritorii de a ocupá parochia acést'a, sunt avisati a-si tramite recerusele dlui protopresviteru in Totvaradia pana in 14/26 Iuliu, a. c.

Bai'a in 14 Iuniu 1870.

Dupa contielegere cu Dlu protopresviteru:

(1-3) *Comitetulu parochialu.*

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a gr. or. *Fiscutu* (comitatulu Temisiului) protopresviteratulu Lipovii.

Emolumintele sunt: 176 fl. 32 cr. v. a. 60 meti de gráu, 4 orgii de lemne, 4 orgii de paie, cortelu liberu, cu gradina de 800 de jugere □ si 4 jugere de pamentu de aratura.

Doritorii de a ocupá amintitulu postu invetiatorescu, — proviedendu-si Recerusele sale cu documintele prescriése: precum Estrasulu de Botezu, Atestate despre sciintiele castigate inaintea de intrarea in Pedagogia, Testimoniu despre absolv. rea cursului preparandialu, Atestatulu de calificatiune prescriesuec — sunt avisati a le trimite subscrisului comitetu parochiale pana in 7 Iuliu s. v.

Fiscutu 5. Juniu 1870.

(3-3) *Comitetulu parochiale.*

Cu scirea mea: *Ioane Tierenu* Protop. Lipovii.

Concursu

Pentru vacant'a parochia din *Cuvesdi'a* protopresviteratulu Lipovii, comitatulu Temisiu. Emolumintele sunt: una sesiune de pamentu, biru anuale dela 127 de case, si stol'a obveniente.

Doritorii de a dobandi acésta parochia instruindu recerusele cu estrasu de botezu, atestatu despre absolvirea cursului teologicu, si atestatu despre depunerea esamenului de calificatiune, se le trimitia comitetulu parochiale pana in 7 juniu a. c.

Cuvesdi'a 6. Juniu 1870.

(3-3) *Comitetulu parochiale.*

Cu scirea mea: *Ioane Tierenu* mp. Protop. Lipovii.

Concursu.

In comun'a bisericésca gr. or. din opidulu *Ciab'a*, comitatulu Bichisiului, protopresbiteratulu Chisineului, langa paroculu Nicolau Vasiarhanu se recere unu capelanu, pe langa diumetate din tóte venitele preotiesci.

Pentru acestu postu, se escrie concursu pana la 30 Iuniu a. c. cu acea adaugere; cá doritorii de a-lu ocupá, recerusele proviedute cu estrasu de botezu, testimoniu despre absolvirea teologiei si despre calificatiune, pana la terminulu atinsu au a-le tramite Domnulu protopresviteru alu Chisineului, carele in contielegere cu comitetulu parochiale din *Ciab'a* va efeitui alegerea amesuratu prescrieriloru statutulu organicu.

Din siedintia consistoriala tienuta in Aradu 14 maiu 1870.

(3-3) *Iosifu Goldisiu* mp. notariu consistoriale.

Concursu.

Pentru ocuparea urmátorieiloru postulu vacante de profesori la scólele gimnasiale, reale si comerciale romane gr. or. din Brasiovu, se escrie prin acést'a din partea subscisei Eforii concursu:

1. pentru unu profesoru de limb'a si literatur'a elina si latina la Gimnasiu. Cu acestu postu este impreunatu salariulu anualu de 800 fl. v. a. cu prospectu de inaintare la 900 fl. v. a. si la pensionare cu salariulu intregu dupa unu serviciu de 30 de ani; séu in casu candu ar intrá mai curundu nepotintia concernintelú spre portarea servitiului, adeca: dupa 10. 15 20 séu 25 de ani, cu catimea amesurata salariulu seu.

De la candidatii pentru acestu postu se cere, se documentedie cá sunt romani de nascere si gr. orientali de confesiune, cá au absolvatu facultatea filosofica, si a nume filologi'a classica in decursu de 3 ani la un'a din Universitatile interne séu esterne si cá au avutu pana acum'a portare morala si politica nepetata.

2. Pentru unu profesoru de limb'a si literatur'a francesa la scóla comerciala si reala,

precum si la Gimnasiu si Class'a IV. de fete, cu salariu anualu de 800 fl. v. a. si cu cele lalte prospecte amintite sub 1.

De la candidatii acestei profesuri se cere asemenea se fie romani de relega gr. orientale, se aiba (pe langa absolutoriu de facultatea filosofica) si calificatiunea necesaria in limb'a si literatur'a francesa, precum si testimoniu de portare morala si politica.

3. Pentru profesura de Geografia si Istoria la scóla reala si comerciala, cu care e impreunatu salariulu anualu de 800 fl. v. a. si avantagiile mentionate sub 1.

De la candidatii pentru acestu postu se ceru pe langa conditiunile de sub 1 si 2, si o deosebita cunoscintia de Geografia si Istoria comerciale prin unu absolutoriu séu de la Universitate séu de la o academia comerciala publica.

Fie care din candidatii alesi pentru unulu din posturile enumerate, va functioná anulu primu ca profesoru provisoriu, si numai dupa acést'a si dupa ce va depune cu succesu bunu esaminulu prescrius in §. 122 p. q. alu statutulu organicu bisericescu din 1868., va trece in categoria profesoriloru ordinari, socotindu-i-se inse si anulu provisoricu la pensionare.

4. Totu cu acésta ocaziune se escrie concursu pentru ocuparea postulu de pedelu séu ingrigitoriu la scólele centrale romane gr. orientale din Brasiovu, cu care e impreunata plat'a anualu de 200 fl. v. cortelu liberu si lemne de arsu.

De la unu pedelu se cere se fie omu in tóta privintia integru, fara patimi, cunoscatoriú celu putinu de cetire si scriere, cu familia nenumerósa si fara profesiune. — Pedelulu engajatú va incheiá contractu separatú cu eforia

Petitorii la numitele posturi au se astérna petitiunile lorú insocite de atestatele necesarie, celu multu pana la 15/27 Augustu a. c. la subscris'a Eforia.

Brasiovu, in 10/22 Iuniu 1870.

Eforia scóleloru centrale romane gr. orientale.
(2-3) *Damianu Datcu*, mp. presiedinte.

Concursu.

Nemicindu-se concursulu publicatu in multu pretiuitulu diuaru „*Albina*“ din cauza cá numai unu concurentu a recursu si nici acéla conformu punctelorú concursului; se deschide altu concursu pentru statiunea invetiatoresca din opidulu *Semlacu* (cottulu Aradu) protopresbiteratulu Aradului, pana in 20 iuliu 1870. st. v.

Salariulu anualu 200 fl. v. a. 5 jugere de pamentu aratoriu — 6 stangeni de lemne — cortelu liberu cu platiulu scólei — paie pentru incaldirea scólei.

Doritorii de a ocupá acestu postu, vor avé a produce:

1. Testimoniu despre depunerea esamenului rigorosu, de la Vener. Consis. Aradanu.

2. Testimoniu despre absolvirea aloru 3-4 clase gimnasiale.

3. Atestatu despre portarea morala si politica pana in timpulú acesta.

4. Atestatu cá n'au fostu din postulu séu de pana acum'a, lipsitu séu petatu, si

5. Estrasu de botezu.

Concursurile inzestrate in originalu cu aceste documinte, sunt avisati concurentii a le trimite onorab. D. protopopulu Aradanu.

Semlacu 9/21 Iuniu 1870.

Dupa contielegere si invoire cu Dlu protopresbiteru.

(2-3) *Comitetulu parochiale.*

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintierea telegrafica din 1 iuliu.)

Imprum. de statu convertatu cu 50% 60.20 Imprum. natiunale 68.90 Actiunile de creditu 265.50; — sortiurile din 1860: 96. — sortiurile din 1864: 116. —; Obligatiunile desarcinarii de pamentu, cele ung. 79.70; banatice 79. —; transilv. 78. — bucovin. 73.75 argintulu 117.75; galbenii 5.74 napoleonii 9.59.